

RAZI – QM- FO -07/05

دانشگاه علوم پزشکی گیلان
مرکز آموزشی و درمانی رازی

عنوان دستورالعمل: (Instruction) دستورالعملهای زیست محیطی برای بخشهای مختلف بیمارستان

کد دستورالعمل: RAZI –EHU – IN – 36/05 | دامنه دستورالعمل: کل بیمارستان | تعداد صفحه: 4

شماره ویرایش: 05 | تاریخ بازنگری: 1403.3.10

گامهای دقیق انجام کار: (به ترتیب اجرای آن با مشخص کردن مسئول انجام)

الف) ضوابط مدیریت پسماندهای پزشکی و پسماندهای وابسته شامل (تفکیک پسماندها، جمع آوری، انتقال به جایگاه موقت، امحا)

- 1- در همه بخش ها زباله های عفونی در کیسه های پلاستیکی زرد رنگ و داخل سطل زرد رنگ جمع آوری می شوند.
- 2- زباله های غیر عفونی در کیسه های مشکی و سطل آبی جمع آوری می شوند.
- 3- زباله های شیمیایی _ دارویی در کیسه های سفید و سطل سفید جمع آوری می شوند.
- 4- زباله های تیز و برنده در سفتی باکس جمع آوری می شوند.
- 5- انتقال پسماندهای عفونی و برنده و نوک تیز با بین زرد رنگ، انتقال پسماندهای عادی با بین آبی، انتقال پسماندهای دارویی شیمیایی دارویی سیتو توکسیک با بین زرد رنگ انجام می شود.
- 6- نگه داری موقت پسماند به گونه ای انجام می شود که برای هر نوع زباله جای مخصوص همان زباله تعیین شده است.
- 7- سیستم های امحای زباله در این بیمارستان به صورت غیرسوز و تحت فشار بخار و حرارت کار می کنند زباله ها تحت فشار بخار و حرارت بالا استریل شده و سپس خرد می شوند.
- 8- برای کسب اطمینان از بی خطر بودن زباله ها دستگاه بی خطر ساز زباله های بیمارستانی طبق دستورالعملهای زیست محیطی بطور روزانه بررسی شیمیایی شده و بطور هفتگی آزمایش میکروبی انجام می پذیرد و نتایج خوداظهاری به مرکز بهداشت ارسال می شود و بطور فصلی آزمایشگاه معتمد محیط زیست شاخص های میکروبی را بررسی می نمایند.

ب) مدیریت فاضلاب:

نظارت و کنترل بهداشتی بر نحوه دفع فاضلاب بیمارستان و بررسی پساب خروجی با استانداردهای اعلام شده از سوی سازمان محیط زیست بر اساس تفاهم نامه وزارت نیرو و وزارت بهداشت و راهنمای کشوری مدیریت فاضلاب بیمارستانی از طریق انجام آزمایشات دوره ای پساب (COD- BOD5) و... و نیز پیگیری و مداخلات اصلاحی در صورت عدم تطابق با استاندارد انجام می شود.

اعمال محدودیت سخت گیرانه تخلیه مواد و مایعات خطرناک مواد دارویی شیمیایی بویژه آنتی بیوتیک ها و سیتو توکسیک ها، فلزات سنگین، مواد شیمیایی و مواد گندزدا و رادیوایزوتوپها به درون فاضلاب برای حفظ شاخصهای بهداشتی از الزامات مدیریت کیفیت فاضلاب است.

ج) بهداشت آب:

بررسی کیفیت آب مصرفی بیمارستان با استانداردهای کشوری آب آشامیدنی و اطمینان از سلامت میکروبی، شیمیایی و مصرفی آب شرب. اطمینان از عملکرد مناسب سیستم گندزدایی با انجام اقدامات ذیل:

RAZI – QM- FO -07/05

دانشگاه علوم پزشکی گیلان
مرکز آموزشی و درمانی رازی

- انجام کلرسنجی روزانه و متناوب حداقل در 3 نقطه بیمارستان با کیت کلرسنج مورد تایید وزارت بهداشت و کنترل تطابق نتایج کلرسنجی با استاندارد ملی 1053 و مداخلات اصلاحی حتی در مورد یک گزارش عدم تطابق.
- انجام آزمایشات میکروبی آب شرب (ماهانه) و آزمایشات شیمیایی آب شرب (دوبار در سال) و کنترل نتایج بر اساس استانداردهای ملی 1101، 1053 و 4207 و انجام مداخلات اصلاحی در صورت عدم تطابق.
- کنترل کیفی آب مصرفی دستگاه های دیالیز طبق دستورالعمل وزارت بهداشت برای آزمایشات میکروبی به صورت ماهانه و برای آزمایشات شیمیایی به صورت فصلی.
- کنترل ماهانه مخزن از نظر میکروبی و روزانه از نظر کلر باقی مانده.

د) مدیریت مواد گندزدا، مواد، شیمیایی، سیتو توکسیک:

- برای کاهش آسیب به فرایند تصفیه فاضلاب از ریختن گندزدهای های لول به فاضلاب خودداری شود.
- نحوه ی مدیریت ریختن داروی شیمی درمانی روی زمین:
- 1- موقعیت هر فرد حاضر در اتاق با داروی ریخته شده ارزیابی شود و همگی افراد از اتاق خارج شوند. اگر لباس فردی با دارو تماس پیدا کرده بسرعت خارج شود و اگر تماس پوستی رخ داده، پوست با آب و صابون شسته شود.
- 2- پرسنل و بیماران بلافاصله از منطقه خارج شوند.
- 3- تمام افرادی که قرار است تمیز کردن ناحیه ی آلوده را انجام دهند، باید از تجهیزات حفاظت شخصی از جمله دو عدد دستکش، گان و وسایل حفاظت صورت و سیستم تنفسی استفاده کنند.
- 4- برای جمع آوری داروی ریخته شده از شیت های جاذب با رویه ی بیرونی پلاستیکی استفاده شود.
- 5- در هنگام نگهداری disposal bag در حین ریختن دارو، نهایت دقت اعمال شود که دهانه ی کیسه به دارو آلوده نشود. (در صورت امکان از نفر دومی برای نگهداری بگ استفاده شود، چون در صورتی که یک فرد هم بخواهد بگ را نگه دارد و هم waste را داخل بگ بریزد احتمال انتشار آلودگی بالاتر میرود)
- 6- حتما میزان پراکندگی قطرات یا محتویات دارو بدقت بررسی شود (مثلا با یک منبع نور مناسب زیر تخت ها و میزها بدقت چک شود) تا آلودگی بطور کامل پاک شود
- 7- در هنگام انجام عملیات پاکسازی، جهت جلوگیری از پخش آلودگی، از لمس سایر نواحی اتاق خودداری شود.
- 8- برای پاکسازی، اگر در دستورالعمل مصرف دارو از ماده ی خاصی به عنوان خنثی کننده ذکر شده از همان استفاده شود؛ در غیر اینصورت از محلول های سفید کننده یا دترجنت استفاده شود. پاکسازی از نواحی با حداقل آلودگی شروع شده و با آلوده ترین منطقه تمام شود.
- و در نهایت منطقه ی آلوده با آب خالی بطور کامل شسته شود.

ه- مبارزه با حشرات و جوندگان

کنترل حشرات و جانوران موذی و بالا بردن سطح ارتقاء بهداشت و سلامت عمومی و جلوگیری از انتقال بیماری و آلودگی از طریق تدوین برنامه کنترلی و استفاده از روشهای تلفیقی و سموم مجاز بر اساس کتاب کنترل ناقلین بیماری ها و عوامل محیطی مرتبط با آنها و عقد قرارداد با شرکت های مورد تایید محیط زیست و همچنین راهکار اصلی جهت حل این معضل، بهسازی محیط و ایجاد مانع در راه های ورود آنها، استفاده از مصالح مناسب، ترمیم شکاف دیوار، کف و سقف

RAZI – QM- FO -07/05

دانشگاه علوم پزشکی گیلان
مرکز آموزشی و درمانی رازی

است که باعث کنترل فیزیکی می شود. در این راستا انجام اقدامات زیر ضروری است.

- 1- مسئول خدمات برای جمع آوری صحیح نخاله های ساختمانی با هماهنگی پیمانکار ، نظارت لازم را اعمال می نماید.
- 2- در صورتیکه ساخت و سازها توسط بیمارستان انجام می شود مسئول خدمات هماهنگی لازم را جهت خروج نخاله های ساختمانی و پسماندهای مربوطه بعمل می آورد.
- 3- مسئول خدمات از باقی ماندن نخاله ها به مدت طولانی در محوطه و یا بخش ها جلوگیری می نماید.
- 4- برای جمع آوری اموال اسقاطی هماهنگی لازم توسط امین اموال انجام می شود.
- 5- پرسنل خدماتی در پایان کار به نظافت نهایی محوطه و یا بخش مورد تعمیر می پردازند.
- 6- در ساخت و سازها و تعمیرات مربوط به واحد تاسیسات، پرسنل واحد مذکور ملزم به جمع آوری ضایعات و پسماندهای تولیدی مربوطه می باشند
- 7- مسئول بهداشت محیط در خصوص مبارزه با حشرات و جوندگان نظارت لازم را انجام داده و در صورت لزوم نیاز به انجام سمپاشی را به پیمانکاران و شرکتهای برون سپاری شده یادآوری می نماید.
- 8- مسئول بهداشت محیط بر کلیه فعالیتهای گروه پیمانکاری نظارت نموده و نواقص را به مدیریت گزارش می نماید و در صورت نیاز در کمیته بهداشت محیط مطرح می کند.

و- قانون ماده 13 مواد خوردنی و آشامیدنی :

ماده 1- کلیه متصدیان و کارگران و اشخاصی که در مراکز تهیه ، تولید و توزیع و نگهداری و فروش و وسایط نقلیه حامل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی اشتغال دارند، موظفند دوره ویژه بهداشت عمومی را به تربیتی که معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و اعلام می نماید گذرانده و گواهینامه معتبر ان را دریافت دارند.

ز- قانون مبارزه با محصولات دخانی:

- ماده ۶- ورود ، تولید ، توزیع ، خرید و فروش هر نوع وسایل و کالای تبلیغی محصولات دخانی ممنوع است . با کالاها وسایل مکشوفه تبلیغی طبق مقررات عمل خواهد شد
- ماده ۷- به منظور حفظ سلامت عمومی به ویژه محافظت در مقابل استنشاق تحمیلی دود محصولات دخانی ، استعمال این مواد در اماکن عمومی ممنوع است.
- ماده ۸- مسئولیت اجرای ممنوعیت استعمال دخانیات در اماکن عمومی و سایر اماکن مندرج در قانون با مدیران یا کارفرمایان یا متصدیان اماکن مربوط است .
- ماده ۹- متصدیان ، کارفرمایان و مسئولین اماکن عمومی موظفند تابلوهای هشداردهنده مبنی بر ممنوعیت مصرف محصولات دخانی در نقاط مناسب و در معرض دید عموم نصب نمایند .
- ماده ۱۱- فروش محصولات دخانی به افراد از طریق اینترنت و دستگاههای خودکار فروش ممنوع است.

RAZI – QM- FO -07/05

دانشگاه علوم پزشکی گیلان
مرکز آموزشی و درمانی رازی

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

کارشناسان بهداشت محیط، کارکنان خدماتی، مسئولین و کارکنان کلیه بخشهای درمانی و اداری، کارکنان بوفه

منابع/مراجع:

قانون اصلاح ماده 13 قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایش و بهداشتی و آیین نامه اجرایی آن، دستورالعمل بازرسی بهداشتی از مراکز تهیه، تولید، توزیع، نگهداری، حمل و نقل و فروش مواد خوردنی و آشامیدنی کد 18039209

قانون مدیریت پسماندها، ضوابط و روشهای مدیریت اجرایی پسماندهای پزشکی و پسماندهای وابسته و بر اساس دستور کار یکسان سازی و رفع ابهامات اجرایی ضوابط و روشهای مدیریت اجرایی پسماندهای پزشکی و وابسته به شماره 306/6384/د/مورخ 94/10/7

جدیدترین گایدلاین ONS